

Informatika va axborot texnologiyalari fanidan
1-kurs 1semestr uchun
Elektron dars taqdimoti

Mavzu: Katakka murojaat: nisbiy, absolyut va aralash murojaat. Katak yoki blokni nomlash. Murojaatdan foydalanib amal bajarishda nusxalashning afzalligi.

Tuzuvchi: Tadjibayeva M.X.

1. Amallar va sodda ifodalarni hisoblash
2. Katakka murojaat: nisbiy, absolyut va aralash murojaat.
3. Katak yoki blokni nomlash.
4. Murojaatdan foydalanib amal bajarishda nusxalashning afzalligi.

$$y = \frac{x^2 + \sqrt{x(x^2 + 4x)}}{\sqrt{x + 5(x^2 + 2)}}$$

**x=10 bo'lsa, Y ning
qiymatini hisolablang.**

B4		= (B1^2 + (B1 * (B1^2 + 4 * B1))^(1/2)) / (B1 + 5 * (B1^2 + 2))^(1/2)							
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	X=	10							
2									
3									
4	Y	6,026115							
5									

A1 katakchaga x ni, A4 katakchaga y ni, B1 katakchaga x ni qiymatini va B4 katakchaga $= (B1^2 + (B1 * (B1^2 + 4 * B1))^{(1/2)}) / (B1 + 5 * (B1^2 + 2))^{(1/2)}$ ni kiritamiz.

Misollar

TIIAME

$$r = \frac{a + b + c}{ab}$$

$$S = \frac{2a + d(n - 1)}{2} n$$

$$y = \frac{\sqrt{x(x^2 + 5)}}{\sqrt{5 + 2(x^2 + 2)}}$$

Misollar

$$r = (a + b + c) / (a * b)$$

$$s = ((2 * a + d * (n - 1)) / 2) * n$$

$$y = ((x * (x^2 + 5))^{1/2} / (5 + 2 * (x^2 + 2))^{1/2})$$

MS EXCEL dasturida amallar va sodda ifodalarni hisoblash

TIIAME

$$4y(5x - y) - (5x - 2)(5x + 2) - 2 = z$$

$$\frac{n^3 - 3n^2 - 12}{n}$$

n

$$\frac{3a^2 - 2ab + b^2}{5a^2 + 2b^2}$$

$$b \cdot \sqrt{ab} \cdot \sqrt[3]{ab} \cdot \left(a \cdot \sqrt[3]{a^2 b^2 \cdot \sqrt{ab}} \right)^{-1} \cdot a^2$$

Ma'lumotlar turi

Joriy katakka quyidagi turdagi ma'lumotlarni kiritish¹ mumkin:

Son	Matn	Sana	Vaqt	Formula
-----	------	------	------	---------

Son – raqam belgilari ketma-ketligi (manfiy sonda birinchi belgi “-”) bo‘lib, orasida faqat bitta “,” (o‘nli kasrning butun va kasr qismlarini ajratuvchi) belgisi qatnashishi mumkin. Misollar: 3; -5,1234; 10,01. Sonlar **Tayinlanganlik bo‘yicha** katak o‘ng chegarasiga tekislanadi.

Matn – katakka kiritilgan “=” (tenglik) belgisidan boshlanmagan ixtiyoriy belgilar ketma-ketligi. Bu holda MS Excel uni matn deb tushunadi. Masalan, “Toshkent-2014”. Katakka kiritilgan matn **Tayinlanganlik bo‘yicha** katak chap chegarasiga tekislanadi.

Formula – katakka kiritilayotgan “=” (tenglik) belgisidan boshlangan belgilar ketma-ketligi. Formulada sonlar, katak manzillari va funksiyalar turli amallar orqali bog‘lanadi. Masalan: =21*7 – 1963. Natijaning katakda tekislanishi son yoki matn turidaligiga bog‘liq bo‘ladi.

Katakni formatlashga doir misollar

TIAME

V-12. Quyidagi ko'rinishdagi jadvalni formatlash imkoniyatlaridan foydalanib hosil qiling.

Reyting jadvali	REYTING JADVALI	Reyting jadvali
<i>Reyting jadvali</i>	<i>Reyting jadvali</i>	<i>Reyting jadvali</i>

V-13. Quyidagi ko'rinishdagi jadvalni formatlash imkoniyatlaridan foydalanib hosil qiling.

Ilonizi	Ilon	izi	Ilon	izi	Ilon	izi	Ilon	izi
---------	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----

V-14. Quyidagi ko'rinishdagi jadvalni formatlash imkoniyatlaridan foydalanib hosil qiling.

Calibri ¹⁶	Calibri Light ¹¹	✦ ✕ ■ ¶ ⚡ ⚡ ✕ ■ ¶ ⚡ Wingsdings11
Arabic Typesettin ¹⁶	Agency FB ¹⁸	<i>Lucida Calligraph</i> ¹¹

MS EXCEL dasturida amallar va sodda ifodalarni hisoblash

$$4y(5x - y) - (5x - 2)(5x + 2) - 2 = z$$

$$4*y*(5*x-y)-(5*x-2)*(5*x+2)-2=z$$

Буфер обмена		Шрифт		Выравнивание			
D4		fx		=4*C4*(5*B4-C4)-(5*B4-2)*(5*B4+2)-2			
	A	B	C	D	E	F	G
1	Amallar bajarish						
2							
3	№	x	y	z=4*y*(5*x-y)-(5*x-2)*(5*x+2)-2			
4	1	2	5	2			
5	2	3	6	-7			
6	3	5	2	-439			
7	4	5	3	-359			
8	5	7	8	-359			
9	6	9	5	-1223			
10	7	5	7	-119			
11	8	3	6	-7			
12	9						
13							

- Arifmetik amallardan tashqari
- kataklarga turlicha murojat qilish orqali amaliy masalalarni yechish mumkin

Katakka murojaat: nisbiy, absolyut va aralash murojaat

TIIAME

$=C5/\$B\$5*100$ absalyut murojat

$=C5/B5*100$ nisbiy murojat

$=C5/\$B5*100$ aralash murojat

Katakka murojaat: nisbiy, absolyut va aralash murojaat

sinf	o'quvchi soni	Fanlar				O'zlashtirish ko'rsatkichi			
		ona tili	adabiyot	rus tili	inforama tika	ona tili	adabiyot	rus tili	inforama tika
4-sinf	25	22	24			88,0	96,0	0,0	0,0
5-sinf	26	23	23			88,5	88,5	0,0	0,0
6-sinf	28	24	27			85,7	96,4	0,0	0,0
7-sinf	26	26	25			100,0	96,2	0,0	0,0
8-sinf	25	24	23			96,0	92,0	0,0	0,0
9-sinf	27	26	26			96,3	96,3	0,0	0,0
10-sinf	28	26	27			92,9	96,4	0,0	0,0
jami	185	171	175	0	0	647,3293	661,7688	0	0

Murojaatdan foydalanib amal
bajarishda nusxalashning afzalligi.

a	a^2	a^3	a^4	a^5
2	4	8	16	32
3	9	27	81	243
4	16	64	256	1024
5	25	125	625	3125

Murojaatdan foydalanib amal bajarishda nusxalashning afzalligi.

= $\$A4 * A4$ murojatdan foydalanib nusxalarsh qo`llaniladi

E`TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT